

Kỳ thú ao, hồ ở đồng bằng Nam Bộ

Búng Bình Thiên và ao Bà Om, theo truyền thuyết, một do trời ban, một do con người tạo ra, nhưng đều là những thắng cảnh, điểm tuyệt cho vùng châu thổ đồng bằng đặc thù sông nước Nam Bộ những nét riêng.

Thiên nhiên rất đổi hào phóng ban phát cho An Giang, vùng đầu nguồn của đồng bằng Sông Cửu Long những danh thắng kỳ thú và hấp dẫn, với sông nước hữu tình bao quanh các lù lao lớn, nhỏ; những núi đồi hùng vĩ mọc lên giữa vùng đồng bằng màu mỡ. Kỳ thú hơn, An

Giang còn có một hồ chứa nước tự nhiên rộng lớn mà người dân quen gọi là Búng Bình Thiên, một dấu tích từ thời khẩn hoang, đập rền sen, súng, hoa cỏ... Đó là "ngôi nhà chung" cho các loài thủy tộc, như: Tôm, cá, rắn, rùa, lươn, ếch... thu hút đông đảo khách thập phương đến tham quan, du ngoạn...

Từ thị xã Châu Đốc, qua đèo Cồn Tiên, xuôi theo tuyến quốc lộ 965 khoảng 15km đến thị trấn An Phú, huyện An Phú rồi đi thêm 10km nữa đến ngã ba, rẽ trái 2km là đến địa danh độc nhất vô nhị: Búng Bình Thiên, nghĩa là hồ

nước bình yên của trời! Đây là điểm tham quan sinh thái vô cùng lý tưởng... Một hồ nước bao la bát ngát, trong xanh mà cư dân ở đây vẫn chưa giải thích được hiện tượng vì sao vùng nặng phù sa này lại có một hồ nước trong xanh quanh năm. Trong khi các sông, kênh, rạch... gần đó lại đục ngầu phù sa. Bất ngờ hơn nữa, khi đi du thuyền quan sát những cửa sông, kênh, rạch... đổ vào Búng Bình Thiên có hai màu: bên trong búng nước trong xanh, ở ngoài nước đục, thế mới lạ!

Tương truyền: Vào cuối thế kỷ XVIII, tướng Võ Văn Vương

Cuộc sống sông nước.

Ảnh: TL

nhà Tây Sơn đã chọn Búng Bình Thiên làm căn cứ để tích trữ lương thực, luyện tập binh sĩ. Lúc bấy giờ khu vực này khô cằn nên tướng Võ Văn Vương làm lễ tế cáo trời đất xin ban nguồn nước cho binh sĩ dùng. Ông khẩn xong, rút kiếm đâm xuống lòng đất, một dòng nước ngọt trào dâng liên tục làm ngập thành hồ như biển nhỏ nằm ngay trên địa phận ba xã Khánh An, Khánh Bình và Nhơn Hội, huyện An Phú (An Giang). Đây là hồ chứa nước thiên nhiên được xem là lớn nhất đồng bằng châu thổ Sông Cửu Long, cung cấp nước ngọt sinh hoạt cho cả những vùng phụ cận, là “túi cá đồng” tự nhiên rất phong phú, đa dạng ở vùng biên giới Việt Nam – Cam-pu-chia. Mùa nước nổi, Búng Bình Thiên tỏa rộng cả ngàn hécta, còn mùa khô thì thu hẹp chỉ còn trên dưới 300 hécta. Kỳ thú là Búng Bình Thiên không bao giờ cạn nước, bởi nơi đây có độ sâu trung bình khoảng 4 mét.

Du khách có dịp đến Búng Bình Thiên vào mùa nước lên sẽ được thưởng thức các món đặc sản ngay trên du thuyền như: cá linh nấu canh chua, cá rô đồng kho tộ, bông điên điển xào, cá lóc nướng trui, rắn nướng mọi, lẩu lươn, ếch rang muối, chuột đồng rô ti... thật ngon và lạ miệng. Thú vị nhất là du khách được câu cá thả thích, thả hồn theo mây nước tận hưởng cảnh thiên nhiên tuyệt vời, kỳ thú. Rồi tìm hiểu tận mắt những cây cổ, chim cá chỉ gặp trong ca dao, tục ngữ nghe kể chuyện để hình dung ra cuộc sống với sinh cảnh thời khẩn hoang của tiền nhân đi mở cõi phương Nam.

Cách Búng Bình Thiên vài trăm mét là làng Chấm. Du khách ghé vào làng tham quan tìm hiểu sắc thái tộc Chấm-pa và có dịp chiêm ngưỡng các thiếu nữ chấm xinh đẹp trong trang phục truyền thống quyến rũ. Huyện An Phú đã lập đề án quy hoạch và đầu tư khu du lịch Búng Bình Thiên thành khu du lịch bảo tồn văn hóa, nghỉ ngơi giải trí nằm

trong tuyến du lịch thuộc khu kinh tế cửa khẩu kết hợp với những điểm du lịch hành hương chùa Bà Chúa Xứ, Lăng Thoại Ngọc Hầu Núi Sam và vùng Thất Sơn hùng vĩ...

Tạm chia tay Búng Bình Thiên, tiếp tục cuộc hành trình đến tỉnh Trà Vinh, theo quốc lộ 53 hướng Tây Nam, qua cầu Bến Có rẽ vào con đường phía trái, đi chừng 500m, là bạn có mặt tại một danh thắng kỳ thú là khu Di tích chùa Áng và ao Bà Om, thuộc xã Lương Hòa, Di tích đã được Bộ Văn hóa Thông tin công nhận là di tích lịch sử cấp quốc gia!

Đến ao Bà Om, du khách sẽ được nghe chuyện kể về sự tích kỳ của nó. Chuyện kể rằng: Xưa kia, do một số người muốn đổi mới phong tục, muốn đàn bà phải dẫn cưới. Phái nữ không chấp thuận và hai bên đi đến một cuộc thi tài ngộ nghĩnh: phái nam và phái nữ chia làm hai tốp để đào ao lấy nước, hẹn khi trời rạng sáng, ao nào sâu hơn, rộng hơn thì phái đó sẽ thắng. Phái thua phải lo lễ cưới. Cánh đàn ông cậy có sức khỏe nên họ coi thường công việc, mải lo ăn nhậu rồi ngủ vui. Còn cánh đàn bà biết thế yếu nên họ cần cù, chịu khó, ra sức đào... Quá nửa đêm, Bà Om, một người đàn bà trong phái nữ nghĩ được một kế: Đốt một ngọn đèn treo lên cây cao để lừa cánh đàn ông. Cánh đàn ông thức giấc, ngái ngủ nhìn thấy ngọn đèn tưởng là Sao Mai đã quá đỉnh đầu đành bỏ dở công việc, chấp nhận chịu thua cuộc...

Ao Bà Om được bao bọc bằng những cây cổ thụ trên 100 năm rợp bóng mát, tựa hồ như một cao nguyên ở giữa đồng bằng Nam Bộ. Buổi sáng, mặt trời còn núp sau rặng tre, sương đêm còn lã lã đang vương vấn mặt ao; buổi chiều, ánh tà xuyên kẽ lá, cảnh cây lung linh bóng nước; đêm về, ánh trăng vàng lơ lửng soi bóng... khách nhàn du chân giẫm xào xạc trên lá khô khiến cho lòng dạt dào niềm trầm ẩn, gợi nhớ một điều gì trong cõi xa xăm...

TRẦN TRỌNG TRUNG